

32/104 Hümeze Suresi

1. İlk üç ayette, insanları çekiştirenlerle mal biriktirip sayanların aynı kimseler olması gerekmiyor, fakat burada bahsi geçenler müşriklerin güçlü ve ahlâksız önde gelenleridir.

2. “Mü’sade” kelimesi; kapatılmak, davar ağılı, “alâ” edatıyla salıverilmek, kışkırtılmak anlamlarına gelmektedir. Kale ve zindan kapılarının kaçıp kurtulmaya imkân vermeyen kilitlenme şekline benzetilerek böyle bir ifade kullanılmış olabilir. İnsanları aşağılayan zalimlerin ağıllara kapatılmış hayvan muamelesine tabi tutulması anlamlı gözükmektedir. Çünkü hutame kelimesi, hayvan sürüsü, her şeyi kırıp geçiren şiddetli azap ve her şeyi yalayıp yutan obur kişi anlamına gelmektedir. “Amed” kelimesi ise direk, sütun, dayama, damar, kavmin reisi, gazap, hastalıktan bitkin ve zelil düşmüş hayvan anlamlarında kullanılmaktadır. Özellikle “fî” edatıyla kullanıldığında, insanı perişan eden hastalık ve azap anlamına gelmektedir. Dolayısıyla son ayet, “sürüp giden zillet ve ıstırap içinde” anlamını da içermektedir.